RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DÉPÔT LÉGAL

NĂM THỨ MƯỜI HAI. — SỐ THỨ 2057 — Nội số : 6302 — NGÀY THỨ BẢY 26 JANVIER 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DÉPÔT LÉGAL INDOCHINE N° 1936

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m068 de large.
Une seule insertion. . . . . 0$30 la c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$18 la c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 la c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

	HANOI						
	Hanoi et les localités desservies par les facteurs ruraux	Hors de Hanoi, mais dans la même province	Hors de la province, mais dans l'Indochine	Hors de l'Indochine, mais dans l'Union postale	Hors de l'Union postale	Hors de l'Indochine, mais dans l'Union postale	Hors de l'Union postale
Một năm.	6$00	6$00	6$00	8$00	8$00	9$00	12$00
Các lăng và	»	3.00	3.00	3.00	3.00	3.00	»
Các công-sở	3.00	3.50	3.00	3.00	3.00	3.00	6.00
Sáu tháng.	1.50	1.75	1.50	1.50	1.50	1.50	3.00
Ba tháng	0.50	0.60	0.50	0.50	0.50	0.50	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 15 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 bis, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : V. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

Đã gần đến tết rồi

Ngành đi ngành lại, quả địa-cầu xoay quanh mặt trời đã lại được một vòng, năm cũ gần qua, năm mới gần đến. Người buôn bán thì lo thu tiền bạc, cộng sổ sách; người làm thợ thì lo thu công việc, xếp đồ đạc; phàm trăm nghề nghìn nghiệp hầu như sắp đổi sang thời-đại mới, mà đều tạm định đốn lại cả. Nhà giàu sắn tiền sắn bạc, thì tưng bừng tấp nập, lo sắm sửa đồ nọ thức kia, để phô trương trong mấy ngày tết; nhà nghèo tiền lưng không sắn, cũng phải chạy ngược chạy xuôi, lo đủ đồ cần dùng cho qua loa trong mấy ngày tết; người có nợ thì lo thắng thúc đòi hỏi, không chịu để qua ngày, người mắc nợ thì lo kiếm chác kinh doanh, hoặc vạn lạy khất khửa, để được yên thân trong mấy ngày tết; hoặc là người ở ngu phương xa, cũng lo thu xếp gánh gồng, tiền lưng gạo bị, để về ăn tết ở chốn quê hương; trăm điều phiền lụy, trăm sự bận rộn, đều đổ dồn vào mấy ngày tết cả. Lại còn trồng cây nêu, rắc vôi bột, ngoài cửa giản vải cũ đỏi, trong nhà giản giăm tờ tranh, đều là những việc nhảm-nhí, mà cũng thành ra lệ tục bắt buộc người ta phải theo! Tục ngữ có câu: « Tết nhất đã đến sau lưng, ông vải thì mừng con châu thì lo », câu ấy thật là vẽ ra được cái tình-cảnh xã-hội mình trong mấy ngày tết.

Có người thấy người mình vì tục ăn tết mà sinh phiền lụy nhiều điều, muốn cải-lương tục ấy đi, nhất thiết những tục cúng lễ thết đãi, đều bỏ đi cả, chỉ đi lại chúc mừng nhau, hút điếu thuốc, ăn miếng trầu, như tục nguyên-đán người Âu-tây mà thôi. Lời bàn ấy cũng là vì thấy những việc phiền lụy ở bên ngoài, mà không kịp xét thấu cái chủ-ý cao-xa ngụ ở bên trong.

Nước Nam ta xưa nay vẫn giữ tục sùng tự tổ-tiên, lấy việc cúng lễ làm quan trọng. Không kể những nhà quan-trường và những nhà phong-phú, tuy những nhà nghèo khổ đến đâu, trong bụng cũng chỉ chăm chăm lo về việc giỗ tết, quanh năm đầu tắt mặt tối, giật gấu vá vai, thế mà đến ngày tết, cũng dành dum được một số tiền, cũng thắp được mấy nén hương, cũng làm được một mâm cỗ, để cho tổ lòng thành kính cảm mộ đến tổ tiên, cho thế là bản phận làm con cháu mới hết mà trong lòng mới được thỏa thuê. Cho nên vẫn giữ được vài phần trung hậu, mà nói giống không đến nỗi hao mòn, cái tục ấy cũng không phải là không hay vậy. Không những là thế, lại còn có cái hay nay nữa: Ngày xưa có câu: « Nhân phi mi lộc, an năng thường tụ », nghĩa là người không phải giống hươu nai, làm sao sum họp với nhau một chỗ luôn được. Người ta hoặc vì cảnh ngộ, hoặc vì cách sinh-nhai, người ở nơi này, người đi nơi khác, có người đi vắng cả năm không về đến nhà, có người một họ mà cả năm không gặp mặt nhau, nếu mà cứ lâu năm xa cách, thì tình yêu mến lâu cũng phải nhạt, tình thân thiết lâu cũng hóa sơ; Nay ta vì trọng lễ nguyên-đán, mà những người ở cách sông cách biển, nếu có thể, thì mấy ngày đầu năm, cũng cố tìm về chốn hương quan. Tuy ngày thường vì mắc công bận việc, mỗi người kiếm ăn một nơi, mà đến ngày tết, thì trong thân thuộc lại được họp mặt nhau đông đủ, ta lại mượn ngày tết để làm ngày tự lạc thiên-luân, cho bền chặt mối cảm-tình, mà xúc động lòng thân ái, chẳng cũng là một tục có lợi ích, việc rất có ý-nghĩa ma rất có thú-vị dư?

Phàm ở đời việc gì cũng thế, có điều lợi thì cũng có điều hại, có điều dở thì cũng có điều hay, người có lòng muốn đi phong dịch tục, nên lấy con mắt tinh mà xem xét, lấy lòng công chính mà phân đoán, đừng thấy nghẹn mà bỏ ăn, đừng nhân vấp mà sợ bước, bỏ được điều dở lại càng nên giữ vững lấy điều hay, trừ được phần hại lại càng nên nắm chắc lấy phần lợi. Tục tết nguyên-đán ở nước ta, điều hay điều dở, điều lợi điều hại, đã kể ra ở trên kia. Bây giờ nếu muốn sửa-đổi lại cho hợp thời mà khỏi sinh phiền lụy, thì tưởng nên bỏ hết tục nhảm nhí, như là cây nêu, với bột vôi vàn, còn như việc cúng bái, thì cốt giữ lòng thành kính với tổ-tiên, việc giao tiếp thì cốt tỏ tình thân ái với tôn-tộc; trong nhà không cần phải có mâm cao cỗ đầy mới thỏa lòng thết đãi, ra đường không cần phải có quần là áo lượt để thỏa chí vênh vang; phàm việc tiêu pha sắm sửa, chỉ nên tùy lực sở cập, không cần mua sự vẻ vang trong mấy ngày tết, mà thành ra một mối phiền lụy trong một năm. Nếu người mình ai cũng lưu tâm về việc ấy, mà khuyên bảo nhau sửa đổi đi dần dần, thì tục ăn tết của ta, đã ngu được ý khuyến hiếu, nghĩa mục tộc, mà lại không đến nỗi bận rộn hao hại là bao nhiêu, thế chẳng là việc cải-lương rất hay ư? Người xưa có câu: « Phàm sự khử kỳ thái thậm giả », nghĩa là sửa đổi việc gì, chỉ nên bỏ những điều tệ quá mà thôi, chánh là nghĩa thế đó.

H. T. B.

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn bản-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho bản-quán cái giấy quán báo, chừa lại thế nào thì biên rõ rằng vào đấy, và gửi theo hai khoản (0$20) bằng tem cũng được) để chúi tiền giấy quán khác.

Nếu ai không gửi tiền theo thì sở đó quyền như cũ Lược phải trả nộp hơn.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 25 Janvier 1924

Nước Pháp với nước Tchécoslovaquie

Hai nước Pháp và Tchécoslovaquie ký với nhau một bản giao ước giao-hiếu.

Việc nước Đức

Tin Dresde — Linu cảnh-sát và công chúng xung đột với nhau ở Albertroda, một người chết, 26 người bị thương.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 24 và 25 Janvier 1924

Ai tin Lénine

Tin Moscou — Mọi nơi đều yên-ổn cả. Chính phủ có tuyên-bố những lời ca-tụng đức tính Lénine, mà nói rằng cái sự-nghiệp của Lénine thiên niên bất hủ.

Việc nước Hy-lạp

Tin Athènes. — M. Vénizelos có tuyên-bố tại nghị-viện rằng ông hết sức thực-hành tờ hòa-nghị Lausanne để hối-phục lại cuộc giao-tế với nước Thổ, và đáng buộc tình hiếu-hữu với Đồng-minh.

Ông lại nói, ông ưng dặt một cuộc chúng dân đầu-phiếu để giải quyết cái vấn-đề chính thể.

Tại hội-đồng Giám-định

Sang hôm thứ năm, phụ ban của hội-đồng giám-định thứ nhất coi về vấn-đề tiền-tệ nước Đức đã hội-nghị, do nhà giám-định Hoa-kỳ là M. Young, chủ-tọa.

Buổi chiều, hội-đồng Giám-định thứ nhất do đại-tướng Dawes chủ-tọa, cũng hội-nghị để xem xét công việc.

Việc nước Đức

Các báo nước Đức đăng tin sau này: M. Luther, thượng-thư bộ Tài-chánh nước Đức, diễn-thuyết ở Hambourg, có nói: Trong số chi thu nước Đức năm 1924, không có dự tính tiền chi về phí khoản của trù-bình.

Các hội-viên hội ái-hữu, các quan chức ở Dusseldorf có tổ ý bất phục việc chánh-phủ trung-ương quyết-nghị bãi bớt các viên chức sở công sở tư. Các hội viên lại nói ai nấy ra công vận-động cho cái lệ làm việc một ngày tám giờ cứ để như trước không thay đổi. Tuy vậy trong ba phần thợ thuyền ở Dusseldorf, hai phần đã làm việc.

Tại miền Solingen, khắp mọi nơi đều làm việc 10 giờ một ngày. Nhưng ở Werden, thợ các nhà máy sợi đình công, và có xảy ra việc đánh lộn. Thợ kim khí ở Elberfeld, và ở Bermen, thợ in ở Mulheim cũng đình-công.

BAY TỪ LONDRES ĐẾN BRUXELLES MẤT CỜ 16 LITRES DẦU XĂNG

Ngày 8 Décembre mới đây một nhà phi hành nước Anh là Charles Cobham dùng một chiếc tàu bay nhỏ, máy phát động cỡ sáu mã-lực mà bay từ Londres vượt qua bể Manche sang đến Bruxelles.

Phi-hành-gia khởi hành từ Staglane gần Londres hồi 21 giờ. Hồi 23 giờ vì sương mù dày quá, phải đỗ xuống Lympne, ở bờ bể phía nam nước Anh. Ngày hôm sau hồi 12 giờ 6 lại bay đi, hồi 15 giờ thì tới trường bay Haren gần Bruxelles.

Lúc bay ở giữa bể có gặp mưa nhưng mọi việc đều được như ý. Máy lúc bấy giờ cao độ trăm thước, mà gió thổi từ Tây-nam dữ lắm. Tính ra phi-hành-gia bay cả thảy 275 kilomètre, mà mất có 16 litres dầu xăng.

CÁI ĐẶC-QUYỀN CỦA NHÀ ĐÔNG-PHÁP NGÂN-HÀNG

Ngày hôm thứ tư này, quan thượng-thư Sarraut sẽ trần thuyết mọi lẽ với hội-đồng Ngoại-giao của thứ dân nghị-viện, rồi hội-đồng sẽ bàn đến tờ trình của M. Guernier về sự gia-hạn cái đặc-quyền của nhà Đông-pháp ngân-hàng.

Tin Trung-hoa

Ngày 16 Janvier 1924

Ngô-bội-Phu định trù quân-phí

Có tin đồn rằng khi Vương-khắc-Mẫn ở Lạc-dương, Ngô-bội-Phu dận phải trù quân phí 6000000 đồng bạc cấp cho quân đội sang viện Tứ-xuyên. Vương bất đắc dĩ phải gượng vâng nhời.

Tế-nhiếp-Nguyên đối việc dùng binh ở Chiết-giang

Tế-nhiếp-Nguyên (ở Giang-tô) đánh giây thép cho Thái-thanh-Lệ (Giang-tây), xin Thái đảm đương việc dụng binh ở Chiết-giang, Thái đòi lương thực khí-giới nhiều quá, Tế chưa dám giả nhời.

Thân-sĩ Giang-tô và Chiết-giang

Thân-sĩ Giang-tô và Chiết-giang nhờ Vương-thừa-Mẫn hòa giải Tế-nhiếp-Nguyên và Lư-vĩnh-Tường. Vương sợ nói không đặt nhời.

Số người ngoại-quốc bị quân thổ phỉ hại

Công-sứ các nước điều tra trong hai tháng này, người ngoại-quốc bị quân thổ-phỉ giết cả thảy tám người, định tư giấy sang trách hỏi Bắc-kinh chánh-phủ.

Tin Vương-chính-Đình

Vương-chính-Đình đánh giây thép cho Tào-Côn rằng công việc thương trù xong cả, đã gần khởi trình về Bắc-kinh,

Phùng-ngọc-Tường muốn từ chức

Phùng-ngọc-Tường thấy tiền kinh phí về việc biên phòng phía tây-bắc không trù biện vào đâu được, muốn từ chức đốc-biện sứ.

Nội-các khai nghị

Nội-các đã khai nghị lần thứ nhất, Vương-khắc-Mẫn đối công chúng khoe rằng khi mình ở Lạc-dương, Ngô bội-Phu tiếp đãi tử tế lắm, và mình đã xin Ngô đối việc tổ chức nội các, quyết ý theo mệnh Tào-Côn; Ngô đã nhận nhời.

Tin Đông-giang

Ở Đông-giang lại khởi cuộc chiến tranh. Tôn-Văn đã sai Dương-hi-Mẫn và Lưu-chấn-Hoàn đem quân sang trợ chiến.

Ngũ triều-Khu đặt tiệc tiễn công-sứ Mỹ

Mấy hôm trước công-sứ Mỹ ở Bắc-kinh sang Quảng-đông, liên trú ở tòa lĩnh-sự Mỹ; Ngũ-triều Khu (ngoại giao bộ trưởng) phụng mệnh Tôn-Văn đặt yến ở ngoại-giao bộ để tiễn chân công-sứ Mỹ. Khi dự tiệc, công-sứ Mỹ có tỏ ý rằng mình về Bắc-kinh, cũng cốt để điều-đình Nam chánh-phủ và Bắc chánh-phủ về việc quan-dư.

Tôn-Văn định cử Hồ-hán-Dân làm tỉnh-trưởng

Nguy-bang-Bình thấy quân đảng can thiệp chánh sự, biết sức mình đương không nổi, đã từ chức Quảng-đông tỉnh-trưởng. Tôn-Văn muốn dùng một người có uy vọng, để liên lạc quân đảng đợi Hồ-hán-Dân về đến Quảng-đông, như Hồ bằng lòng, thì sẽ cử Hồ làm Quảng-đông tỉnh-trưởng.

CÁI VẤN-ĐỀ HỐI-ĐOÁI TẠI NƯỚC PHÁP

Trong bản tờ trình của M. Bokanowski, phát tại nghị-viện ngày hôm thứ năm, có nói nghị-viện nên kíp quyết-định về các phương-sách tài-chánh của chánh-phủ dự-định, để trù-tính cho cán cân sổ chi-thu chung được thăng-bằng, nhất là để thu-nhập thêm được sáu nghìn hai trăm ba mươi tư triệu.

∴

Theo như lời quan thủ-tướng Poincaré xin, nghị-viện bỏ 453 phiếu ưng rằng ngày hôm nay bàn luôn về tất cả các phương-sách tài-chính của chánh-phủ dự định. Số phiếu không ưng chỉ có 110 mà thôi. Quan thủ-tướng sẽ xin nghị-viện đến chiều hôm nay thì quyết-nghị. Ngài sẽ xin nghị-viện bỏ phiếu xem nghị-viện có tỏ lòng tin cậy tòa nội-các không. Mà nếu nghị viện tin cậy tòa nội-các thì nghị-viện định quyết ngay về các vấn-đề ấy và bãi lời của chánh đảng Cộng-sản bàn nên hoãn.

∴

Chánh-phủ có nghị kiểm-duyệt các điện-tín quan-hệ về việc hối-đoái.

VUA TOUTANKAMON HƯỞNG THỌ BAO NHIÊU TUỔI VÀ LÀM SAO MÀ CHẾT?

Ở Louqsor có tin đến nói rằng M. Howard Carter là người tìm được lăng vua Toutankamon dịnh dưới quang-tuyến X để xét mộc-nãi-y của vua ấy. Nghe đâu ông sẽ ủy việc ấy cho Sir Archibald là một nhà chuyên môn về khoa quang-tuyến X và mộc-nãi-y. Người ta nói rằng dùng quang-tuyến X xét mộc-nãi-y, có thể biết được vua Toutankamon hưởng-thọ bao nhiêu tuổi và chết về bệnh tật hay là bị vua kẻ ngôi giết như lời người ta đoán xưa nay.

Lại có tin rằng M. Carter đã mở nốt từng ngoài ban thờ, ở đấy có thấy một cái gậy nhỏ và bốn cái gậy lớn thếp vàng.

CẢI CHANH SÁCH CỦA TÒA NỘI-CÁC MỚI NƯỚC ANH

Báo *Temps* có nói việc tòa nội-các mới nước Anh lưu tâm đến trước liên là việc thợ mây hỏa-xa đình-công.

Báo ấy lại nói: M. Macdonald có ý muốn lên cầm quyền chính, thì xem xét ngay đến các vấn-đề ngoại-giao. Ông lưu tâm nhất về sự công-nhận cho chánh-phủ Xô-viết nước Nga, sự hoãn các công việc lập nơi hải-quân căn-cứ ở Singap ur, và việc mở mang cái chức-vụ của hội Vạn-quốc.

Cuộc điều-tra về việc làm tự-điển Việt-Nam

Những tiếng nửa chữ nửa nôm nên dụng thế nào?

(Tiếp theo)

Vả chăng, vì ông đây các nhà hữu-tâm với quốc văn ta đã đề-xướng lên cái vấn-đề dịch sách chữ nho ra quốc-ngữ, các ngài quá yêu lối văn-từ đương còn từng nghèo yếu ớt, đến nỗi có nhà đã công-nhiên đòm nhận lấy trách nhiệm trong đại là đứng làm môi-giới cho hai phái tân cựu học để mà truyền thụ hết cả những điều tinh túy trong Hán-tự lại cho Việt-văn ta sau này, cũng như một ông quan địa phương sắp đổi đi nơi khác mà đem bàn giao các công việc lại cho một ông quan mới vậy.

Cái vấn-đề của các ngài đã đề-xướng lên đó, rất là lớn lao và chánh đáng thật, người hậu-tiến nghe nói, hết lòng mong đợi ước ao, nhưng công việc không được trọn vẹn hẳn hoi, kẻ giao chẳng phân-minh, người nhận lại ấp ủng, thế thì về sau người giao đi mất, kẻ nhận còn biết mối mở đâu mà lần, dẫu có nghi hoặc cho là mình bị gạt lừa, cũng chẳng biết kêu ai làm chứng.

Đã đành rằng dịch một quyển sách gì là cốt nhất cho thông hiểu nghĩa lý, cho tỏ được tôn chỉ của sách ấy là đủ rồi, hà tất cứ khư khư đi lấm chương trích cú làm chi vô ích; nhưng phải biết rằng cái thể một bài văn là gồm đủ các đoạn, cái thể một đoạn là gồm đủ từng câu, mà cái thể một câu lại là gồm đủ từng chữ; bây giờ trong một câu nếu có sai một chữ mà ta cứ thị thường không sửa lại, thì biết đâu, cái chữ sai ấy không hại đến cả câu, một câu sai ấy không mất cả đoạn, rồi một đoạn sai ấy hại đến nghĩa lý cả bài hay sao?

Thí-dụ như: « Về loại đa dày có con Tê-giác ». — « Con Tê-giác » là nghĩa lý gì? Người không học chữ nho, thấy các ngài bàn giao lại như thế, thì cứ cắm đầu cắm cổ mà nhận như thế, chứ có biết đâu « Tê » là con « Tê-ngưu », mà ta thường gọi sai là « Tê-giác »; bởi hình thể nó cũng to lớn vạm vỡ như con trâu nên chi người Tàu mới đặt tên là Tê-ngưu; còn « Giác » là « Sừng », thì « Tê-giác » chính là cái sừng con Tê-ngưu, mà ta thường gọi là sừng tây hay là u-tây (u là thứ mới từ lú chưa thành sừng) có chỗ lại dịch đến « cái sừng tê-giác » nữa mới là thực chương kỳ, thế mà cũng dịch sách!

« Ngạc-ngư » là « Cá sấu » hoặc là « con sấu » chứ hà tất phải dịch là « con cá ngạc-ngư », đã cá rồi còn ngư nữa, thì còn ra nghĩa-lý gì.

Cái gì lại « núi Thái-sơn »; cái gì lại « biển Đông-hải »; cái gì lại « đường Quan-lộ »; cái gì lại « cửa Nam-môn »; dịch gì lạ thế! Thử dịch « núi Thái »; « biển Đông »; « đường Quan »; « cửa Nam » nghe có được không, hà tất lại phải còn như vẽ rắn thêm chân, nào « sơn », nào « hải », nào « lộ », nào « môn » vào nữa làm gì cho thêm rộn.

Thiết tưởng các ngài đã tự nhận là người biết chữ nho, thì xin có dịch sách phải dịch cho đúng, có nói chữ phải nói cho rành, nghĩa là như đã kể trên kia, chớ chớ để cho người đời sau, hoặc là người đời nay những kẻ không đủ ngày giờ học chữ nho, hay là không biết tìm đâu cho ra thầy dạy chữ nho nữa, các bạn người ấy mà bị các ngài phỉnh phờ thì thật là đáng thương thay!

Vậy xin các ngài chớ có nói những câu chữ dở dang như sau này:

Đừng nói « Hèa tiện »: vì rằng chữ « Tiện » nghĩa là « hèn »; đừng nói « Phân chia »: (phân là chia); đừng nói « đói rét cơ hàn »: (cơ hàn là đói rét); đừng nói « thiên lệch »: (thiên là lệch); đừng nói « chữ Hán-tự »: (tự là chữ); đừng nói « Trống tiểu cổ »: (cổ là trống, cũng cứ nên nói trống đại cổ); đừng nói « Nết hạnh »: (hạnh là nết); đừng nói « Dụ dỗ »: (dụ là dỗ); đừng nói « Người gia nhân »: (nhân là người).

Khi nào gặp những câu đại khái như thế thì phải lựa cách mà đừng cho thông nghĩa; vậy thì ta nên nói: « Hèn hạ, hèn mạt, tiện hạ, đê tiện »; « Phân li, chia rẽ »; « đói rét, hay là cơ hàn »; « Thiên tả, lệch lạc »; « Hán-tự, chữ Hán »; « Trống tiểu, trống đại, hay là đại cổ, tiểu cổ »; « Tánh hạnh, nết na »; « Quyến dỗ, dỗ dành »; « Người nhà, gia-nhân »; câu nào muốn dùng chữ thì phải chữ cả hai, còn câu nào nôm cũng phải nôm cả hai mới được, chứ đừng có nói nửa chữ nửa nôm, nghe ra chướng tai lắm, mà lại còn để cái lầm về sau cho những người không kịp học chữ nho.

(*Còn nữa*) Phụng-Hoàng Tourane

HÀI ĐÀM

Hai ông một bà

Táo-quân sắp lên chầu trời, gọi hai vợ chồng chủ-nhân mà bảo rằng:

— Vợ chồng nhà người quanh năm thờ-phụng ta rất tử-tế. Vậy có muốn xin điều chi thì để chúng ta tâu cho.

Hai vợ chồng nhìn nhau, rồi nói:

— Chúng con không xin điều chi cả. Táo-quân lại càng khen lắm. Ngài nói:

— Vợ chồng nhà người dẫu không xin điều chi, nhưng thế nào ta cũng tâu cho được hưởng sự sung-sướng.

Khi người vợ quay đi chỗ khác, người chồng đến bên Táo-quân mà mật bẩm rằng:

— Ngài tâu cho con được lấy thêm vợ nữa.

Táo quân nổi giận mà mắng rằng:

— Một chồng một vợ, lại còn sinh lòng tham. Sao không xem chúng ta đây hai ông mới có một bà.

Hi-đình Nguyễn-văn-Tôi.

Cuộc thi thơ

Của Ngô-trí-Quyền nữ-sĩ

MDCXLI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu thành nguy-nga kinh ngửa trông
Ngang dọc cung-tường phân tả hữu,
Bắc Nam hiên-triết phối tây đông.
Đạo không tôn-giáo, không Tần Hán,
Cảnh có liên-hồ, có Nhị Nùng.
Trải mấy xuân thu bao thế-kỷ,
Một nền quốc-túy vững non sông.

Phạm-văn-Thông
Lục-sự châu Lạc-sơn, Hòa bình

MDCXLII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không-miếu đây là giáo-học tông.
Xem tượng truyền thần nhà Quốc-[giám,
Nhớ ngày sinh thánh đất Sơn-đông.
Nền thi thư rộng bền làm sắp,
Lối sĩ-phu theo quãng Nhị Nùng.
Quốc-tế hãy còn chương điển cũ,
Sử xanh sao chửa báo nam phong.

MDCXLIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu đứng chon-von đọt giữa vùng.
Ngàn đạo đón đưa Lê Lý tới,
Rừng nho vun xới Bắc Nam chung.
Khơi nguồn học hải sau Hồng Lạc,
Giải bóng thu dương giữa Nhị Nùng.
Đàn nước xưa nay tôn thánh giáo,
Hơn đền Trấn-bắc Ngọc-sơn đông.

Dịch-vọng,Nguyễn-Lương,Hà-đông

MDCXLIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Sư-biểu ai mà chẳng ngóng trông.
Khí-vượng nay còn nền nếp cũ,
Đạo truyền xưa vẫn Bắc Nam chung
Thợ trời nung khắp lò hiền-triết.
Mạch đất riêng chi quãng Nhị Nùng.
Cửa rộng biết bao nhiêu kẻ tới,
Tượng còn truyền đó đạo còn sùng.

MDCXLV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu Không đây ở có phải không ?
Bia đá còn ghi nền quốc-học,
Tượng vàng khôn vẽ nét xuân-phong.
Văn-chương huyết mạch chung Nam [Bắc,
Đạo đức cao sâu tựa Nhị Nùng.
Tự Lý trải bao mưa gió nhỉ ?
Mặt trời Thu vẫn rạng trời Đông.

Nguyễn-huy-Oanh
Làng Dịch-vọng, Hà-đông

MDCXLVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không-miếu nào ai chẳng kính sùng.
Đạo-nghĩa xây nền đồng trụ đứng.
Khoa danh ghi để thạch bi trồng.
Cải-lương nghề học ra hai lối,
Kỷ-niệm nhà nho vẫn một lòng.
Khuê-các trông lên cao chót vót,
Tục truyền nhà Giám phải hay không?

Nguyễn-văn-Đồng
Ký rượu huyện Trực-ninh,Nam-định

MDCXLVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu nay là cỗ học công.
Âu Á biển thiên nền vẫn vững,
Giang-sơn cảnh cải đạo không long.
Đạo nguyên lai láng trần sông Nhị,
Giáo trạch bao la khắp núi Nùng.
Dựng cột cương-thường su-biểu đó,
Treo gương kim cổ triệu dân trông.

MDCXLVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu là nơi tú-khí chung.
Đống võ trang-nghiêm nên thánh tích
Cung tường lấm-liệt vẻ nho phong.
Chuông khua Nhị-thủy vang lừng [tiếng,
Mõ đạo Nùng-sơn chuyển hóa-công.
Kinh truyện ghi truyền lời huấn cáo,
Muôn đời cương-kỷ đấy mà trông.

Nguyễn-đại-Khôi
Route de Thanh-giam, Hanoi

MDCXLIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu dây là đạo học chung.
Quanh riểu Nùng-sơn cùng Nhị-thủy
Rõ ràng khuê-các với huỳnh-cung.
Gió Âu mưa Á lay nào chuyển,
Gốc Lý chồi Lê vững chẳng lung.
Xin cứ lửa hương còn mãi thế,
Ai ơi ! có dốc một lòng không ?

Trịnh-xuân-Nùng
Trợ-tá huyện Phú-cừ

MDCL

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Vài nhận cung-tường bát ngát trông.
Đạo đức một nền bồi bến Nhị,
Cương thường dây cột ngất non Nùng
Cuộc đời từng trải bao dâu bể,
Tôn-giáo còn bền với núi sông.
Quốc-túy bảo nhau gìn giữ lấy.
Mỗ vang Trung-Bắc với Nam-phong

Hoàng-gia-Lượng
Tòa Đại-lý Lục-nam

MDCLI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thử hỏi ai là kẻ có công.
Cây đức vuốn cao chồi hạnh nảy.
Nguồn ân khơi rộng nước hồ trong.
Thánh hiền tượng cũ gương lồng [bóng.
Kỷ-niệm bia xưa đá tạc lòng.
Có đạo cho hay trời chẳng phụ,
Tiếng đồn Nam Bắc lại Tây Đông.

Nguyễn-phụng-Công
Làng Thượng-cốc, Hải-dương

MDCLII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cảnh nhỏ dây mà cũng hóa-công.
Vườn Hạnh hoa đăng luống cửa giá,
Nền Nhân lá phủ bức tường không.
Năng mưa kim cổ từng chi ngọc,
Sương móc xuân-thu gội cúc tùng.
Hương khói ngát ngào xen thế vị,
Hãy còn danh giá với non sông.

Nguyễn-ngọ-Ánh
Làng Quang-đức, Hải-dương

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ 18 độ
15 giờ 18 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch
Chủ nhật, 27 janvier 1924
S. J. Chrysos ome

Âm-lịch
22 tháng 12 năm Quí-hợi
Ngày Ất-tỉ
Hành: Hỏa, Sao Phòng. Trực Định.
Kỵ: Tác-chủng, Viễn-hành
NGHI: Tế-tự, tốt hèn, Hội hữu, Giá-thú, Tiểu nhân, Ky-phúc, Tu tạo, Thương-lượng, Động thổ. Thu-tụ, Khai-quang, Mọc đường, An môn, Tác táo.

Ngày kia :

Dương-lịch
Thứ hai, 28 janvier 1924
S. Charlemagne

Âm-lịch
23 tháng 12 năm Quí-hợi
Ngày Bính-ngọ
Hành Thủy, Sao Tâm. Trực Chấp
Kỵ: Tác tạo, Hành chủ.
NGHI: Mộc đức, Loại-đầu, Điền-liệp, Tế-tự, Ky phúc, An-tang.
TẾT ÔNG TÁO

Giá bạc. — Kể từ ngày 26 Janvier 1924, **giá bạc** ở kho Nhà-nước định là 11 f. 05

Thị giá quốc-trái. — *Ngày 26 janvier 1924* : 3 ½. 54.25. - 3 ½. Thứ hoãn vốn dần 65 15. — 4 ½. 1917 57.85. 4 ½. 1918 57. — 5 ½. 1915 1916 70.75. — 5 ½. 1920 84.40, 6 ½. 1920 81.40.

Tin tàu. Tàu *Portlos* khởi-hành ở Marseille ngày 24 janvier.

Tàu *Orénoque* khởi-hành ở Saigon ngày 27 janvier, hồi 6 giờ sáng.

Thư tín ở Pháp sang — Ngày hôm qua và hôm nay có luôn hai chuyến tàu mang thư ở Pháp sang. Tàu *Yunnan* ở Hongkong lại, có mang thư từ của Pháp đến đã tới Haiphong sáng hôm qua hồi bảy giờ. Các bì thư đã đem lên Hanoi chuyển xe-hỏa 1 giờ rưỡi và sở Bưu-điện đã bắt đầu phát từ tối hôm qua. Tàu *Amiral Ponty* mang thư ở tàu *Odessa* chuyển sang cũng tới Haiphong chiều hôm qua, nhưng đến chỗ pháo-đài lại phải dừng lại để giữ thuốc súng, thư từ đến chuyển xe-hỏa tối mới đem lên được. Sáng hôm sau sở Bưu-điện lại đang soạn nốt.

Các thủy phi-cơ tại Vientiane. — Có tin ở Vientiane về báo rằng đêm 24 và ngày 25 janvier đã miền mưa dữ lắm. Ở miền thung-lũng phía trên sông Mékong cũng mưa dữ quá. Bởi vậy mà các thủy phi-cơ ở đó phải đợi ngày nào tạnh rào mới đi được.

Quan cai-trị Lagrèze đi Sầm-nứa. — Quan cai trị Lagrèze tại tòa Pháp-chính phủ Toàn-quyền bổ đi chủ tỉnh Sầm-nứa tại Ai-lao. Ngày hôm nay đã đi xe hỏa và Nghệ để lên đường. Xin chúc ngài thượng lộ bình an.

Hội-đồng đài kỷ-niệm chiến-sĩ trận-vong. — Đến sáng thứ hai 28 này, hồi 9 giờ, Hội-đồng bàn việc dựng đài kỷ-niệm chiến-sĩ trận-vong ở Hanoi sẽ họp tại tòa Đốc-lý.

Hội-đồng thành-phố. — Chiều hôm nay hồi 5 giờ tại tòa Đốc-lý có kỳ hội-đồng bất thường để bàn về vấn-đề dựng đài kỷ-niệm các chiến-sĩ trận vong tại Hanoi.

NHÀ CHỚP BÓNG PALACE

Tuần-lễ đại hội
Chương-trình từ ngày thứ tư 23 đến ngày thứ bảy 26 janvier 1924

VÕ-SĨ PHÁP CRIQUI TRONG
MỘT TRUYỆN KỊA
Chia làm 3 phần
VÀ VỚI QUÂN CƯỚP
Chuyện rất vui
Thêm vào chương - trình
Nàng Farrauka đẹp
Khiêu vũ

TRẢ GIÁ THỰC CAO

Quốc-trái bất cứ năm nào, hạng nào, mà mang đến bản cho bản-hiệu, sẽ tính một giá rất cao.

HOÀNG-XUÂN-LAN
Chủ hiệu Fonderie Tonkinoise
2059 *39, Phố hàng Quạt, Hanoi*

Chức đại-biểu Tây tại Thượng hội-đồng thuộc địa — Đến ngày 2 mars tới nơi này thì dân Pháp sẽ bầu lấy chức đại-biểu tại Thượng hội-đồng thuộc-địa (Conseil supérieur des Colonies). Lần này Bắc-kỳ và Trung-kỳ mỗi xứ có một đại-biểu riêng chứ không ban chung như trước nữa. Nghe nói M. René Martin là đại-biểu Trung Bắc-kỳ ở Pháp lại sang, không rõ có ứng-cử nữa hay không. Còn M. de Monpezat là cựu đại-biểu Trung Bắc-kỳ thì nay có tin sẽ ứng cử tại Trung-kỳ. Ở Bắc-kỳ thì mới biết có hai người ứng cử là M. Iphaïe chủ nhựm Bắc-ninh và nguyên kiểm-sát sở Thương-chính, và quan *docteur* Forest ở Hải-phòng.

Cãi nhau về đỗ mừng Chuyến xe-điện Hà-đông ra, hồi 12 giờ trưa hôm qua, có một chuyện cãi nhau ở trên xe rất là buồn cười. Số là mấy ông rủ nhau chung đỗ mừng đám nào không biết; ông thì bảo nghỉ câu đối; ông thì bảo mua cân trà; còn mấy ông nữa lại bảo hay là ta mua đôi mặt gối. Các ông cãi nhau bi-beng hồi lâu, rồi sau không biết nghĩ thế nào mà khi xe-điện đến bờ hồ thì đều kéo nhau vào hiệu MINH-ĐƯƠNG số 83 giữa phố hàng Gai, mua mấy hộp Cigare EXCELSIOR có tết lụa đào để đem đi mừng.

Ngạch lục-sự. — M. Bùi-đăng-Khoa, lục-sự hạng nhì tại các tòa án đệ nhị cấp hết hạn nghỉ, nay bổ vào phủ Thông-sứ (tòa tư) kể từ ngày 23 janvier 1924 là ngày hết hạn nghỉ.

Ngạch cô dỡ - Cô Ng-thị-Bắc, cô đỡ thực thụ hạng năm tại Phúc-yên nay đổi đi Bắc-kạn thay cô Ng-thị-Tình thực thụ cũng hạng năm lại đổi đến Phúc-yên.

Ngạch tòa Sứ Trung-kỳ. — M. Phạm-lợi-Canh, tham-tá hạng năm ngạch tòa Sứ Trung-kỳ trước có nghị-định bổ vào sở Ngư-nghiệp ở Nhatrang thì nay lại trở về ngạch cũ.

Việc ám sát ở phố hàng Cá. — Tên Ng-văn-Thái tức Hai 58 tuổi là người coi đình hàng Cá vừa có trát quan Dự-thẩm cho bắt thì nay đã phải giải vào Tòa.

PHÒNG - THĂM - BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương thuyền đã ngự đồng Bắc-đầu bội-tinh,
Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tenis, Fes, Rabat, Casablanca Port-Said ai-cập Huế.
Sản khoa, hà-sinh, chữa mắt và các trứ bệnh lận bệnh giang mai
Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH : Giá 3 Đồng một lần
KIM GIẤY LAM-CHƯNG : Giá 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 22, GIÁY NÓI SỐ 236
0005

Tháng củ mật. Thứ năm vừa rồi, chừng 11, 12 giờ đêm, có một bọn côn-đồ đến gọi cửa nhà 40 phố hàng Bông, nói rằng có người nhà tự-tử ở hồ Hoàn-kiếm. Nguyên chúng đã rình đâu từ chập tối, biết nhà có người đi vắng thật, nên mới đặt ra kế ấy để toan vào chẹt mà ăn cướp. May người nhà biết mưu chúng, nên không mở cửa. Bà con ta tết đến, nên cẩn thận, và ước ao rằng sở cảnh-sát đêm hôm cho thêm người tuần phòng để dân thành-phố được yên.

Lính cảnh-sát đi tuần ban đêm bắt được hai đứa đi lang thang ở ngoài đường thì đã bắt giải về sở mật-thám để xét cẩnước.

Trần-thị-Can, ở đường Huế, số 60 trình rằng đứa ở gái là thị Bướm lấy trộm mất các đồ tư-trang giá đáng 85 đồng rồi trốn đi mất.

Ng-thị Xiêm ở phố Lò-đúc, số 66 trình mất trộm quần áo đáng 31 đồng.

CÁO-BẠCH

Từ ngày 21 janvier cho đến ngày 7 février những tiệm nước hoa hiệu L. T. Piver Floramye — Azurea và Pompeia sẽ bán có 1 $ 10 một lọ.

Bản tại hiệu bào-chế **MONTÈS**, nhà đồng-hồ ba chuông, số 54, phố Paul-Bert, Hanoi.

THỢ MAY NÊN BIẾT

M. MOREAU Jeune, thợ may, ở số 102, phố hàng Trống, Hà-nội, vì nay mai sẽ về Tây nghỉ, nên có bán hạ giá những thứ dạ may quần áo, bán, ngăn bán hàng. 3758

Giải vào tòa án. — Ng-thị-Hai, 40 tuổi, nhà ở Lương-sử (hồ thứ 6) can án phạt 3 tháng 1 ngày tù và 5 năm biệt xứ, đã phải bắt giam.

Tin vật. Ng-v-Long tức Nam-Long bán hàng cơm ở ngõ hàng Khoai số 14 can về việc đồ trẻ con đã phải bắt để xét hỏi.

— Ng-v-Lâm, 20 tuổi, cu-li xe, ăn cắp quần áo của Ng thị-Năm ở Liên-thủy đã phải bắt giam.

— Ngô-v-Hai 40 tuổi đánh cờ bạc ở ngoài đường cũng phải bắt giam để xét

— Đỗ-thị-Khoan ở phố Julien Blanc số 18 và Chu-thị-Nam ở phố hàng Da số 34 bị án nợ đã phải bắt giao cho trưởng-tòa đứng kiện.

BÁN ĐẤT

Có mấy lô đất để làm nhà ở giốc hàng Kèn muốn bán. Hỏi tại : 81, Rue Paul Bert 3757

BÁN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói. . . . . Op 08
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói. 0. 10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp hàn kín, mỗi hộp hai mươi điếu. 0. 20
3667

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Con nước lên xuống. — Ngày thứ bảy 26 janvier :

Nước lên 31 phân vào hồi 7 h 23 ;
Nước xuống 9 phân vào hồi 8 h 25.

Ngày chủ-nhật 27 janvier :

Nước lên 25 phân vào hồi 8 h 5 ;
Nước xuống 12 phân vào hồi 9 h 12.

Ngày thứ hai 28 janvier :

Nước lên 25 phân vào hồi 8 h 40 ;
Nước xuống 15 phân vào hồi 9 h 30.

Cháy. — Vào hồi 10 giờ tối thứ năm một gian nhà bếp ở cạnh nhà số 85 phố Đường-cát, đun nấu bất cẩn để lửa bốc cháy. Người nhà và lân bang đổ lại chữa được ngay, thiệt-hại chẳng mấy, không can gì đến người.

Hòm của ai ? — Có một hòm quần áo ta bỏ ở bãi đất hoang đường Clémenceau thì linh cảnh-sát đã cho mang về tại sở Cẩm.

Tại Tòa-án. — Phiên tòa ngày thứ năm vừa rồi xử những việc sau này :

Việc M. Bạch-thái-Bưởi kiện MM. Nguyễn-duy-Nhiếp, Đỗ-hữu-Duy và Trần-Giản, đòng mưu lập về hành-khách thì nay tòa xét không đủ chứng cớ nên tha cả.

Tòa phạt tên Nguyễn-viết-Yên, hai tháng tù án treo về việc lường một số tiền của tên Nguyễn-văn-Sát, tên Cư-văn-Thái tức Túc đánh tên Trần-thị Lợi trọng thương, phải 6 ngày tù ; Bùi-thị-Vân, cũng phải 10 ngày tù về tội ăn cắp dây lưng lụa của tên Tý-long ; tên Nguyễn-thế-Phú, ăn cắp hai phiến gỗ phải một tháng tù ; tên Ha-Phác chặt 139 thước dừng cũi không có giấy phép phải phạt 100 quan ; tên Hoàng-thị-Xương ăn cắp sợi phải một tháng tù ; tên Nguyễn-văn-Tuấn lường của M. Nguyễn-văn-Soan 29 đồng 45 xu phải phạt tù bốn tháng

Đến buổi chiều tòa xử mấy việc của người Trung-hoa như sau nay :

Chú Tchân-long-Siu, đem nhập cảng hàng lậu phải phạt 11.916 quan và một tháng tù ; chú Foune-yol-Chang, cũng can về việc đó phải 2.987 quan và một tháng tù và chú Langtcha-Foc, phải phạt 2.982 quan và một tháng tù ; chú đều bị tịch ký cả.

Đào thấy hài-cốt. — Ở đám đất đang đồ nền làm nhà ở phố Lyon vừa rồi mấy người phu đồ đất đào thấy hai cái tiểu sành trong đựng hài cốt. Hai cái tiểu ấy sở cẩm đã cho đưa lên nghĩa-địa Tam-quan.

Tháng củ-mật. — M. Nguyễn-văn-Chương, ở số nhà 24 phố Đường-cát, và Mme Ngô-thị-Vân, ở số nhà 105 phố Commerce đều có đơn trình mất trộm quần áo và đồ vặt tại sở cẩm. M. Chương, mất tất cả đáng giá 67 đồng và Mme Vân mất 20 đồng.

BẮC-NINH

Được thưởng hàm về dịp tết. — Chánh bát-phẩm văn-giai : M. Đặng-khắc-Kính chánh-tổng Phụng-công, tỉnh Bắc-ninh.

Chánh cửu-phẩm văn-giai : MM. Trần-văn-Thọ, lý-trưởng làng Đào-xá, tổng Phả-lang, tỉnh Bắc-ninh ; Ngô-hữu Quý, chánh-tổng Phù-lưu, tỉnh Bắc-ninh ; Vũ-văn-Suông, chánh-tổng Văn-tây tỉnh Bắc-ninh ; Phan-văn-Quan, chánh-tổng Đông-lại, tỉnh Bắc-ninh ; Lê-tiến-Bút, lý trưởng làng Phù-viên, tỉnh Bắc-ninh ; Nguyễn-v-Tập, lý-trưởng làng Đông-du, tỉnh Bắc-ninh ; Ng-luân-Quản ở Thị-cầu, tổng Đô-xá, tỉnh Bắc-ninh ; Trần-thế-Nghi, chánh-tổng Phương-la, tỉnh Bắc-ninh ; Dương-công-Ngoan, phó-tổng Liêu-lâm tỉnh Bắc-ninh ;

Tùng cửu-phẩm văn-giai : MM Ng-thế-Cường, chánh-tổng Đại-liên, tỉnh Bắc-ninh ; Nguyễn-văn-Tấn, chánh-tổng Hội phụ, tỉnh Bắc-ninh ; Phan-huy-Thịnh, chánh tổng Lai-thượng tỉnh Bắc-ninh ; Dương-văn-Chinh, chánh tổng Xuân-thủy, tỉnh Bắc-ninh Hà-văn-Bát chánh tổng Đô-xá, tỉnh Bắc-ninh ; Ng-thiên-Thuật, phó tổng Đông-hồ, tỉnh Bắc-ninh ; Ng-đắc-Lộc, phó-tổng Nghĩa-lập, tỉnh Bắc-ninh ; Nguyễn-văn-Duy, lý-trưởng làng Nhân-vực, tổng Đa-ngôi, tỉnh Bắc-ninh ; Ng-đăng-Cầm, lý-trưởng làng Trung-quan, tổng Đại-quan, tỉnh Bắc-ninh ; Dương-đình-Tùng, lý-trưởng làng Thọ-đức, tổng Phong-xá, tỉnh Bắc-ninh ; Nguyễn-văn-Nghi, lý-trưởng làng Tiên-long, tổng An-phú, tỉnh Bắc-ninh ; Ng-đức-Tiến, lý-trưởng làng Phù-ninh, tổng Tam-a, tỉnh Bắc-ninh ; Ngô-xuân-Lượng, lý-trưởng làng Vọng-nguyệt, tổng Nội-Trà, Bắc-ninh ; Ng-liên-Chấn, lý-trưởng làng Đan-nhiễm, tổng Phù-công, tỉnh Bắc-ninh ; Phan-văn-Phụng, lý-trưởng làng, Phả-lang, tổng Phả-lang, tỉnh Bắc-ninh ; Tạ-đức-Liên, lý-trưởng làng Dương Sơn, tổng Tân-sơn, tỉnh Bắc-ninh ; Nguyễn-huy-Bột, lý-trưởng làng Chi-nê, tổng Chi-nê, tỉnh Bắc-ninh ; Ng-khắc-Thừa, lý-trưởng làng Lạc-nhuệ, tổng Phong-xá, tỉnh Bắc-ninh ; Ng-danh-Ba, lý-trưởng làng Ngọc-khám, tổng Tam-a, tỉnh Bắc-ninh ; Nguyễn-v-Liêm, lý-trưởng làng Cửu-cao, tổng Đa-ngưu, tỉnh Bắc-ninh ; Ng-trinh-Chấn, cựu tổng-sư, quán ở làng Đại-trảng, tổng Đỗ-xá, tỉnh Bắc-ninh ; Tô-mộng-Lan, cựu tổng-sư, quán ở làng Xuân-cầu, tổng Xuân-cầu, tỉnh Bắc-ninh ; Ng-duy-Trương cựu tổng-sư, quán ở làng Bình-đà, tổng Bình-đà, tỉnh Bắc-ninh ; Hà-quang-Dương, cựu tổng-sư, quán ở làng Văn-trung, tổng Chi-nê, tỉnh Bắc-ninh ; Dương-xuân-Lộ, cựu tổng sư, quán ở làng Lạc-thổ, tổng Đông-hồ tỉnh Bắc-ninh ; Phạm đình-Tiến, cựu tổng-sư, quán ở làng Dương-xá, tổng Châm-khê, tỉnh Bắc-ninh ; Vũ-Cách, cựu tổng-sư, quán ở làng Ngọc-quan, tổng Lâm-thao, tỉnh Bắc-ninh ; Trịnh-quang-Ký, viên-tử, quán ở làng Cổ-bi, tỉnh Bắc-ninh.

Chánh cửu-phẩm bá-hộ : M. Nguyễn-khắc-Thân, đội-trạm, quán ở làng Phù-đục, tỉnh Bắc-ninh.

Tùng cửu-phẩm bá-hộ : MM. Ng-quang-Doãn, làm ghế mây, quán ở làng Trang-liệt, tỉnh Bắc-ninh ; Ng-đức-Thuần, cai thợ nề, quán ở làng Xuân-bàng, tổng Vũ-ban, tỉnh Bắc-ninh ; Vũ-v-Khang, cai Lục-lộ, quán làng Đông-thuận, thành phố Hải-dương.

Tùng cửu-phẩm đội-trưởng : MM. Hoàng-v-Tuất, lính tuần-cảnh, quán ở làng Phúc-đục, tổng Đỗ-xá, tỉnh Bắc-ninh ; Phạm-v-Hồ, cai-lệ, quán ở làng Mỹ-bông, tổng Bông-điền, tỉnh Thái-bình.

PHÚ-TỪ-SƠN

Việc cứu giúp dân bị lụt. *Bản-quán tiếp được bức thư sau này :*

Lễ-xuyên, ngày 19 tháng Chạp.

Kính trình Quý-quán,

Chúng tôi ở chốn thôn quê, đóng góp ấu tiêu chỉ trông vào hột thóc, chẳng may độ tháng tám mới rồi bị nạn ngập lụt, thóc lúa mất sạch sành sanh. Của đồng quẹn của nhà, vốn liếng có đồng nào cũng đã cùng ngọn nước vô-tình trôi mất sạch. Trong khi đau lòng vẻ nỗi tiếc của, rất ruột về lội chạy ăn, thình thoảng có tiếp được tờ báo của quý-quán, thấy nói các nhà từ thiện đứng lên quyên tiền để cứu kẻ bị lụt, thì trong lòng nó cũng có chút hy-vọng mà ngoài ngoái được đôi chút sấu. Gia đĩ nghe nói nhà nước định làng nào bị lụt, sẽ miễn thuế cho, thì trong lòng cũng nây được tỷ mừng thầm đương con mếu đỏ.

Nhưng than ôi ! đó vẫn toàn là những sự không dâu ! Chẳng biết các xã khác thì được cứu trợ và miễn thuế thế nào, chứ như làng Lễ-xuyên chúng tôi, làng Phúc-thành và làng Tam-sơn bên cạnh thật một đồng xu cứu trợ cũng không được nhìn thấy, mà tiền thuế thì đã toàn nạp từ vụ tháng năm kia rồi. Chỉ biết rằng quan trên bắt đi đắp đê, thì trong làng ai cũng còn bận làm lụng để kiếm chút hồ-khẩu, không sao đi đắp được, phải bỏ nhau đồng tiền để thuê đắp. Tiền thuê mất mười đồng, thì tiền cỏ công chỉ lĩnh được độ một! mà lại còn khổ sở trăm chiều về việc khai báo trình trọt mấy mươi từng, mấy mươi lần nữa !

Chúng tôi viết bức thư này cũng không phải có oán-hận chi ai, song chỉ muốn nói thực tình dân, cho quý báo rõ, để một mai ví bất hạnh có dâu bị xảy ra cái nạn lụt lội như vùng chúng tôi năm nay, thì xin trăm nguyện lạy các ngài tai mắt trong nước, nên liệu cách thế nào, chớ có để cũng lại bị khốn-nạn như cái cảnh chúng tôi năm nay nây nữa.

Y. (Làng Lễ-xuyên).

HƯNG-YÊN

Nạn ô-tô. Sáng 25 janvier ô-tô số T. 841 đi qua Bần-yên-nhân đó một kilomètre đe phải một người làm đồng bị thương nặng. Chủ xe đã đưa người ấy về nhà thương nằm để chữa thuốc, nhưng cũng khó lòng sống được.

PHÙ-LÝ

Bội-tín. — Phiên tòa Nam-án sáng hôm thứ sáu 25 janvier, tòa đã xử việc lên thị Thăng, tức Thị tổng Tắc, quán ở Mậu-trữ, ngụ tại ngõ huyện Thanh-liêm, can về tội ở vô-nhu với Mme Phạm-Dự-thái-Cầm, lừa chủ lấy tiền trước rồi thiện tiện bỏ việc. Tòa xét hỏi nguyên bị chứng cớ rõ, tuyên án phạt tên thị Thăng 15 ngày nhà pha, 6p. 50 và phải chịu các tiền án-phí.

(Xem trang thứ bảy, cột thứ hai)

KỲ TÊN KHÔNG RÕ

Báo-quán xin các vị gửi mua báo khi có việc gì viết thư đổi hỏi báo-quán, thì cho biết cái tên in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho báo-quán cái giấy quán ký, để cho người làm đó tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vắn tắt, hoặc thảo quê, không rõ tục danh, thành ra nhiều khi báo-quán không hiểu ai mà trả lời.

Do Tổ Đình Hồng Vật Hà Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Tết Nguyên-đán

Nay mai đã đến tết Nguyên-đán. Cha mẹ anh em sắp đến ngày được xum họp đoàn-viên. Ta sẽ được thấy những người ta mến yêu vì công việc làm ăn mà xa nhà ra cửa. Người già, người trẻ, mùi về về cái buổi họp mặt ấy. Ai nấy tự hỏi nên mua quà gì bây giờ. Con cái thường tìm của cha mẹ thích mà tặng người. Nhưng các cụ già nuôi tuổi tác kia thì các cụ thích gì? Ta nên làm quà các cụ những thứ các cụ thích mà lại có ích cho các cụ. Ấy người làm con ai cũng phải tự hỏi câu ấy. Nên biếu các cụ những vị làm cho các cụ thêm mạnh mẽ, thêm vui vẻ, một thứ bổ bổ các sức vóc, một thứ uống vào ngon miệng, một thứ rượu êm dịu, bổ mà làm cho ngon cơm. Ta tưởng tìm được thứ quà như thế là hơn cả. Rượu Tonique Tonkinois là một thứ rượu rất tốt, được Đại-nam Hoàng-đế đã ban khen, thực là một thứ rượu nên dùng lắm.

Theo kinh tự nhiên in ra đây, chữ không như có máy thứ thuốc về những bình lạ, làm trò cười cho trẻ con và người có tri không tỉ không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Rượu ấy bán ở hiệu **MONTÈS, 54 phố Tràng tiền, nhà ba chuông.** *Nên đến ngay mà mua. Thương đến vụ tết, ông Montès bán nới giá, nghĩa là mỗi chai Tonique Tonkinois chỉ bán có* **2$00** *mà thôi.*

NÊN ĐẾN MUA NGAY

Vải mang-cầu may mặn, tốt thường hạng, rất bền, chỉ tẩy ba lần, khoát rộng 240 phân tây, giá 9 quan 50 một thước.

A LA VILLE DE PRAGUE
25, Phố Paul-Bert, Hanoi
Giấy nói số 241
3760

Savon Cadum

Savon tinh anh, như

SAVON CADUM

thì lấy làm hữu ích cho vệ-sinh đã người.

Vả lại savon nầy tiện lắm, gì người ta dùng nó tới cùng, không bỏ chúc nào, mà lại lâu giải bằng hai cục savon thường.

Giá mỗi cục Savon Cadum là Hai quan tiền Langsa.

2 f. 00

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ bảy 26 janvier 1924

BAO-CÔNG ÁN (MINH AN QUẢ BÁO)

Người tích thiện, kẻ tham tài,
Này cơ báo ứng đạo trời chí công.
Kia khen nghĩa-bộc cầm-đồng.
No nhờ La-Hán ngư-ông cứu nàn.

Tối chủ nhật 27 janvier 1924

TẢO-QUÂN THẦN TÍCH

Xem tích này sẽ tỏ duyên cớ hai ông một bà. Thật nhiều câu hát tâm sự rất là cảm thương.

Tối thứ hai 28 janvier 1924

KIM KIỀU TÁI HỢP

Tối thứ ba 29 janvier 1924

CỦA THIÊN GIÁ ĐỊA

BÁN TIỀN NGAY

Một cái xe cemiennette Liệu « Citroën » 10 mã-lực, dùng mới có tám tháng, xe còn tốt lắm. Nay muốn bán, giá là 1.450 $ 00.

Hỏi tại M. Gouguenheim, 3 bis p-cầu.
3755

ĐÃ NGON LẠI BỔ

Rượu CENO KOLA COCA là một thứ rượu rất bổ, pha lẫn với thứ rượu nho Grenache.

Rượu này của ông L. BLANC là người nổi-nghiệp J. BLANC, quan bảo-chế nhất hạng chế ra.

Đã ngon lại bổ giá tiền cũng lại rẻ, chỉ có 2 $ 40 một chai lít.

Mỗi ngày ta chỉ dùng uống trước khi ăn cơm một cốc con thì thực là tốt.

Bán tại hiệu Bảo-chế J. BLANC
31, phố Tràng-tiền Hanoi. 2099

CÁO-BẠCH

Công-ty Mao-Canh có nhời kính-cáo các quý-khách biết cho rằng đến hôm 1er Février 1924, chúng tôi sẽ mở một nhà hàng cơm « Café » có cả buồng cho thuê, ở tỉnh Cao-bằng, Phố General Clamorgan.

Xin các quý-khách vãng lai tỉnh Cao-bằng chiếu-cố đến cho, chúng tôi cảm ơn lắm.

3756

PHOSPHATINE FALIÈRES là một món vật thực khó mà bắc chước được

Đã có tánh dưỡng như sữa, mà lại ngon ngọt, dễ ăn.
Dùng nuôi con nít và để dưỡng những kẻ tỳ vị yếu.
Phải đòi cho thiệt hiệu **Phosphatine Faliéres**.

Coi chừng kẻo lầm đồ giả giả, bắc chước theo hột thân hiệu

PHOSPHATINE FALIÈRES

Bột nầy bán cùng xứ, tại PARIS thì ở đường de la Tacherie, môn bài 6.

THUẬN-THÀNH

BOTTIER — CHAPELIER

HANOI — 7, Rue des Caisses, 7 — HANOI

Bản-hiệu mới in xong Catalogue 1924, nhiều kiểu đẹp, xin mời các Quí khách chiếu-cố.

2096 Chủ-hiệu: NGUYỄN-TIẾN-HÀM kính-mời

Thời tiết. — Không mấy năm tháng một tháng chạp mà lại năng dữ như năm nay. Từ đầu tháng một đến giờ, trời nắng chang chang như nắng tháng hai tháng ba vậy. Mà thì ống, ruộng thì khô, các nhà nông-gia thật khổ công tát nước quá. May được vài ba hôm nay trời mới có mưa, nông-gia lấy làm mừng lắm, có cái mưa dầm gió bấc này mới ra cái cảnh tết, mà những nhà với ăn tết cũng đỡ cái lo đỏ bánh thiu.

VIỆC KINH-ĐÔ

Con đường mới tự Huế lên Lào. — Gần một tháng nay sở lục-lộ đã khởi công đắp con đường mới từ Huế lên Lào, con đường ấy bắt đầu từ Thiên-thọ mà đắp đi, lấy dân công-ích để đắp con đường ấy. Nghe đâu công việc trù trong khoảng mười năm mới xong. Hiện nay đã đắp được 12 kilomètres mà xe ô-tô mới chạy được một nửa mà thôi. Cách đắp như vậy thì lâu quá, nhưng thế cũng không biết làm sao được, vì khoảng ấy phải băng qua rừng nọ núi kia, lên dốc xuống đèo quanh co biết bao nhiêu là đoạn, mà hai bên đường ấy toàn là những rừng rậm núi cao không có làng nước, chỉ họa chăng trong vài mươi kilomètres mới gặp được vài cái xóm. Mọi lo thợ, và nước non khi hậu không được lành tốt, cho nên đắp con đường ấy cần phải vừa đắp đường, vừa làm cầu cống, được khoảng nào là phải hoàn công ngay khoảng ấy để cho tiện bề chở chuyên lương thực phu thợ vật liệu bằng ô-tô.

Tháng tết — Tết gần đến nơi, chúng ta lo làm cho tết nhiều tiền để tiêu tết, thì bon trộm cắp cũng phải siêng năng hơn những tháng thường mới có tiền mà tiêu tết. Hễ chúng nó mà tiêu bao nhiêu thì ta lại càng hại bấy nhiêu, bởi vậy mà sự phòng bị của ta cố thể nào mà làm cho bọn ấy không làm ra tiền thì ta mới khá được, vì độ này trong các thôn quê chúng nó đã rèn rều cả đêm, xin nhắc để bà con ta biết mà liệu.

Việc bổ-dụng các sinh-viên trường Uyên-bác. Trường Uyên-bác lập ra ở Kinh-đô đã được ít lâu nay, về học-khóa và qui tắc thế nào, bản báo đã có nói đến, chắc các bạn đọc báo cũng còn nhớ, còn như các bạn sau khi đã tốt-nghiệp rồi, chính-phủ nghị-định thế nào, bấy nay vẫn chưa thấy tuyên-bố.

Cứ theo kỳ báo « Trung-kỳ Bảo-hộ, Quốc-ngữ công-báo » là thứ quan báo của Nam-triều mới xuất bản tháng này, thì nay Nam triều và chính-phủ Bảo-hộ đã định lệ bổ-dụng sinh-viên trường Uyên-bác sau khi mãn-khóa như sau này :

Khi sơ-bổ được thụ-hàm chánh-ngũ-phẩm nhưng vẫn hàm-thuộc, tập-sự trong một phủ-nha nào quan-yếu một hạn sáu tháng, mới được bổ tri-huyện.

Còn lương-bổng thì cũng như lương bổng các quan huyện xưa nay, nghĩa là cứ chiếu-hàm chi bổng, và được lãnh một số tiền phụ-cấp là 37 đồng 5 bào.

(Xem trang thứ tư).

HỎI BÁO NAM PHONG

Xem NAM-PHONG số 77 vừa rồi thì biết ông Tùng-Vân tài nghề thảo chương-trình theo lối hài-văn. Thiếm-chức muốn nhờ ông thảo giúp cái chương-trình cuộc thi rượu. Cô-nhân (độ biết là ông bà nào) có câu rằng :

« 婆娑世界人如夢
« 醉戲文章我亦徘
« Thế-giới múa-mênh người dở ngủ,
« Văn-chương pha-riễu tớ ra hề. »

Ông Tùng-Vân nghĩ sao? chỉ xin ông nhớ cho rằng ai chiếm được giải quán-quân, kinh biếu một trăm cuốn **Tái-sinh-duyên** *(sự-tích Mạnh-lệ-Quân), mỗi cuốn giá 0 $ 90.*

Hi-đình, Nguyễn-văn-Tôi

Bến xe ô-tô kiểu xe hỏi (TORPÉDO) hiệu « GREGOIRE » 15 C. V. thực đẹp, thực tiện dùng, dầu điện, dầu điện chạy máy, 5 bánh xe « Rudge » tay hoa bằng thép, chạy mới có một năm.

Hỏi tại : 60, Boulevard Paul-Bert, Haiphong. 3759

HỘI-ĐỒNG-ÍCH
đang giải-tán

LỜI BÁ CÁO

Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích :

Ông bà nào có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích, là Hội cho vay và giữ ống để giành, hiện đang giải-tán, thời xin đem ngay lại, hay là gửi recommandée nhà giây-thép ngay lại cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở phố Jauréguiberry (Giốc Hàng-Kèn) số nhà 3, Hanoi, những sổ gửi tiền cùng các biên-lai lại để tiện dự-định việc giả tiền.

Khi nhận sổ sẽ có biên lai chứng nhận.

Giải-Tán-Viên
P. Pon. E. CHATAIGNEAU.
2094. Y. M. Grenès.

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chấn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hợp, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2045 MẬU-THỊNH kính cáo.

Nước mắm

Nước-mắm là một vị thực-phẩm có ích của dân Việt-nam ta. Nên HẢI-LỢI công-ty chúng tôi hết sức khảo-cứu, lập xưởng chế-tạo tại Hanoi, nay đã làm được nhiều hạng Nước-mắm ngon, và thật là sạch-sẽ, hợp cách vệ-sinh, đúng điều lệ ngày 21 tháng chạp năm 1916, về cách làm Nước-mắm Nhà-nước. Nay đã có giấy của tòa Thị-nghiệm khen như sau này :

Nước-mắm ngon, tốt, và đúng được điều-lệ ngày 21 tháng chạp năm 1916.
« Conclusion ».
Excellent produit répondant aux conditions fixées par l'arrêté du 21 Decembre 1916.

Bán lẻ, bán buôn, hàng ngon, giá hạ. Qui-khách nào chiếu-cố, tất phải vừa ý. Có cả hạng đặc-biệt đóng chai, để dùng lễ biếu thực là tiện lắm.

Có cả muối, và mắm-tôm tốt lắm. Qui-khách nào ở xa, muốn dùng thứ hạng nào, xin viết thơ về, chúng tôi xin sẵn lòng, tiện đường gửi ngay theo cách nhận-hóa giao-ngân.

Nay cần-bạch
HẢI-LỢI CÔNG-TY
Chế-tạo-Xưởng tại Thái-hà, Hadông
Tổng-cục tại, 72, Jean Dupuis, Hanoi,
2092

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16
HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc ; các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đàn bà, giầy cườm, giầy kim tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng dùng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

2017

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ ma làm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rằng đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhớ tỏ.

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
Ed. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

Số 45

BÌNH SƠN LÃNH YẾN

(Chuyện một cô nữ-thần-đồng mới lên 10 tuổi, mà đã có tài văn-thơ như ngọc phun châu, khắp các quan trong tòa Hàn-lâm, đều phải bái phục. Thiên-tử phong cho là « Hoàng-văn tài-nữ » lập lầu kén chồng, lại ban cho một cái roi kim-như-ý, hễ công-tử nào dám hôn-hào xắc-láo thì được phép đó-tử. Sau vì một sự kén chồng ấy mà sinh ra nhiều chuyện rất lý-kỳ.)

NGUYỄN-BỈ-MỤC dịch thuật

Viên-ân nói xong, mọi người đều cùng nhau cả cười. *Yến-bạch-hạm* nói :

— Không nói chuyện phiếm, hãy mời các ngài cùng ngồi xuống đây để uống rượu.

Nói xong, liền gọi người nhà lại bày cuộc rượu khác. *Bình-như-hành* trông thấy, vội-vàng đứng dậy cáo-từ mà rằng :

— Hôm nay may được biết đại-huynh, vậy xin để hôm nào đến nhà bái-yết. Bây giờ hãy cho cáo-từ.

Yến-bạch-hạm nắm lấy tay mà bảo rằng :

— Chẳng mấy khi mới được đại-huynh đến đây, tiểu-đệ chưa được giải tấm lòng kính-mến, cớ sao đã vội cáo-từ?

Bình-như-hành nói :

— Không phải tiểu-đệ muốn cáo-từ, chỉ vì đại-huynh đặt tiệc ở đây, tất có mời tôn-khách. Tiểu-đệ tự-nhiên ở đâu dẫn đến, e có chút không tiện, vậy phải cáo-từ.

Yến-bạch-hạm cười mà đáp rằng :

— Đại-huynh bảo tiểu-đệ hôm nay đặt tiệc có mời tôn-khách đó chăng. Xin đại-huynh thử đoán xem tôn-khách là ai ?

Bình-như-hành nói :

— Đại-huynh giao-du khắp trong thiên-hạ, tiểu-đệ còn đoán làm sao cho được.

Viên-ân cười mà bảo rằng :

— Để tiểu-đệ xin đoán giúp. Tiểu-đệ dám chắc rằng tôn-khách tức là *Bình* đại-huynh.

Bình-như-hành cười mà đáp rằng :

Viên đại-huynh chớ nên nói đùa. Dám hỏi đại-huynh tôn-khách chính thực là ai ?

Yến-bạch-hạm nói :

— Chính thực là *Bình* đại-huynh đó!

Bình-như-hành liền kinh-ngạc mà rằng :

— Tiệc rượu của đại-huynh nguyên vẫn đặt từ trước, rồi sau tiểu-đệ mới đến, cớ sao lại bảo tôn-khách tức là tiểu-đệ.

Yến-bạch-hạm tủm-tỉm cười mà đáp rằng :

— Đệ tiểu đệ nói thẳng cho đại-huynh nghe : Nguyên từ khi *Viên* đại-huynh nói cho tiểu-đệ biết đại-huynh là bậc cao-tài thì tiểu-đệ mơ tưởng đêm ngày, chỉ mong được gặp-gỡ. Ai ngờ đại-huynh nghĩ tiểu-đệ là kẻ bất-tài, không chịu quá bộ đến chơi. Tiểu-đệ bèn với *Viên* đại-huynh thì *Viên* đại-huynh nói : « Đại-huynh ghét nhà giàu như kẻ thù, yêu người tài như tính-mệnh. » Bởi vậy bất-đắc-dĩ mà phải bày ra tiệc rượu này, nhờ *Kế* đại-huynh đi rủ đại-huynh đến. Tiểu-đệ viết mấy câu lừng nhăng cho đòng đến tai đại-huynh, không ngờ đại-huynh lại có lòng hạ-cố. *Viên* đại-huynh giả-cách say rượu, mà tiểu-đệ thì cố ý đưởng-đột, đều là đủa bỏ đại-huynh đó thôi. Xem thế thì tôn-khách không phải đại-huynh, còn là ai nữa!

Bình-như-hành nghe lời, khác nào như người trong mộng mà sực tỉnh dậy, bèn ngảnh lại nói với *Yến-bạch-hạm* rằng :

— Nếu vậy thì cái lòng yêu tài của đại-huynh, lại có phần hơn cổ-nhân thuở xưa vậy.

Bình-như-hành lại ngảnh lại bảo *Viên-ân* rằng :

— Chẳng những *Yến* đại-huynh có lòng yêu-tài, mà cái kế « Thỉnh-tướng không bằng kích-tướng » của đại-huynh cũng diệu lắm thay!

Bình-như-hành lại bảo *Kế-thành* rằng :

Yến đại-huynh đã có lòng như vậy, sao đại-huynh không nói thẳng với tiểu-đệ, để đến nỗi phiền-nhiễu biết bao.

Kế-thành nói :

Nếu tiểu-đệ nói thẳng thì tất đại-huynh lại không chịu đi.

Mọi người đều vỗ tay cả cười, rồi lại bày cuộc rượu khác, cùng nhau chén tạc chén thù, đàn hát vui vẻ.

Yến-bạch-hạm và *Bình-như-hành* đã trọng nhau vì nghĩa, yêu nhau vì tài, lại có *Viên-ân* giỏi giọng khôi-hài, *Kế-thành* nối lời phong-nhã, bốn người uống rượu mãi cho đến khi say mềm mới đứng dậy. Bỗng thấy *Trương-dĩ* cùng một người bạn nữa ở đâu tiến vào, nét mặt hớn-hở.

HỒI THỨ XI

Lại nói chuyện *Yến-bạch-hạm*, *Bình-như-hành*, *Viên-ân* và *Kế-thành*, bốn người uống rượu xong, vừa toan đứng dậy thì bỗng thấy *Trương-dĩ* cùng một người bạn nữa, đầu râu nhẵn-nhụi, áo quần bảnh-bao, ở đâu tiến vào nơi đại-đình-tử.

Khi chào hỏi xong, *Trương-dĩ* liền nói :

— Trời hãy còn sớm, bây giờ chúng tôi mới đến, cớ sao các đại-huynh đã vội về ?

Yến-bạch-hạm đáp rằng :

— Chúng tôi đến đã lâu rồi, vậy xin về trước.

Viên-ân trỏ người bạn của *Trương-dĩ* mà hỏi rằng :

Tiên-sinh đây qui-hiệu là gì ?

Trương-dĩ đáp rằng :

— Đấy là ông *Tử-thành* (tên tự của *Tống-tín*) họ *Tống*, là một tay thi-sĩ bậc nhất đời nay. *Tống* tiên-sinh vốn là tôn-khách nhà quan *Án* tri-phủ, hôm nay quan *Án* tri-phủ mời ra đây uống rượu, cho nên bảo tiểu-đệ đến tiếp.

Tống-tín lại hỏi tên mọi người thì *Trương-dĩ* trỏ mà đáp rằng :

Ông này là *Viên Thạch-giao* (tên tự của *Viên-ân*) ; ông này là *Kế Chí-mưu* (tên tự của *Kế-thành*) ; ông này *Bình Tử-tri* (tên tự *Bình-như-hành*) ; còn ông này là *Yến Tố-hầu* (tên tự của *Yến-bạch-hạm*), tức là một người đỗ đầu-xứ huyện *Hoa-đình* mà quan *Vương* đốc-học rất lấy làm khen-ngợi vậy.

Tống-tín nghe nói, chắp tay vái chào mà rằng :

— À! thế ra *Yến* đại-huynh đây, tôi được nghe tiếng đã lâu vậy.

Yến-bạch-hạm đáp lễ lại mà nói với *Tống-tín* rằng :

— *Tống* đại-huynh là một tay thi-sĩ đã nổi tiếng ở trong thiên-hạ, thế mà tôi không được biết, xin đại-huynh thứ lỗi.

Tống-tín còn đang chuyện-trò thì bỗng nghe phía ngoài rừng liễu có tiếng thét đường, biết là quan *Án* tri-phủ đã tới nơi, mọi người đều vội-vàng tứ biệt. *Tống-tín* lại dặn với *Yến bạch-hạm* một câu rằng :

Để đến hôm khác, tôi xin vào bái-kiến.

Yến-bạch-hạm chắp tay vái chào, rồi cùng *Bình-như-hành*, *Viên-ân* và *Kế-thành* cũng vào gót bước ra.

Nguyên *Tống-tín* ở *Dương-châu* từ khi bị nàng *Lãnh-giang tuyệt liễu xấu* mình lại trước mặt *Đào tiên-sĩ* và *Liễu cử-nhân* thì uống dở dồn xo, ai nấy đều lấy làm nghi-luận. Bởi vậy không yên thân mà ở đây được.

Tống-tín sực nhớ *Án-văn-vật* tri-phủ *Tùng-giang* là chỗ vào bảo và bạn cũ của mình, mới lại tìm sang *Án* tri-phủ. *Án* tri-phủ cũng nghĩ cái tình oan-khổ của *Tống-tín* khi trước vì mình mà bị 10 ngự-côn, cho nên tiếp-đãi một cách rất long-trọng.

(Còn nữa)

Quyền bổ-dụng do bộ Lại phân-phái, nhưng mỗi năm bộ Lại cũng liệu bổ-dụng cho hết.

Lệ này đã khâm-phụng Hoàng-thượng châu-phê chuẩn y rồi.

Cách bổ-dụng các sinh viên tốt-nghiệp trường Uyên-bác này cũng như trường Hậu-bổ ngày xưa vậy.

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG BÌNH

Quan-trường tiêu-tức. — Kỳ xuân-thủ đầm-ấn này quan ân-sát Quảng-Bình nguyên hàm chánh tứ phẩm thăng tùng tam phẩm. Quan lãnh-binh Lê chí-Huy nay thăng phó đề-đốc bỏi-hưu. Quan hiệp-lãnh vệ thân-binh ở Huế Trần-thành-Tính thăng lãnh-binh thay quan Lê-chí-Huy.

Xin có lời mừng các ngài mới được mông ân vũ-lộ.

Ngọn gió vô-tình. vỡ mất chiếc ghe. — Hôm 18 Janvier mới rồi, trên bãi bể thuộc về địa-phận làng Cường-hà, cách của Nhật-lệ mấy hải-lý, có một chiếc ghe bị vỡ. Chiếc ghe này chở một bộ sườn nhà của sở Hỏa-xa và mấy trăm bao gạo, từ Đông-hới ra Ba-đồn, khi mới chạy ra khỏi cửa bể được một chốc, thì gặp phải một luồng gió nghịch thổi riết trong một hồi, chiếc ghe trôi dạt vào bờ, tuy là lâm-nguy, vì rằng đại-phàm ghe mành đi bể, hễ khi nào mắc cạn, là bị sóng đánh vỡ ngay, không mấy khi thoát khỏi được nạn. Trước sau không đầy hai giờ đồng-hồ, mà cái thân chiếc ghe bia đã tan nát hết. Thế là của đò xuống bể có hơn nghìn bạc!

Săn được lợn rừng. — Ở cánh đồng làng Trung-nghĩa, phía dưới chân núi Đâu-mâu, trong vòng ba bốn tháng nay, điền, hòa, hoa, quả bị một bầy lợn rừng phá hại nhiều lắm. Dân làng tức quá, cố lập mưu bắt cho được cả bầy, mới rồi họ săn lưới được một lần 5 con. Thế là đã trừ được cái nạn sơn-thú ở miền ấy rồi.

Thuốc cọp. — Tại hạt Cù-nhang, trong vòng mấy tháng nay, có một con cọp gầm thường đêm cứ ra ngoài đồng nội bắt trộm trâu bò của nông-dân miền ấy. Nhân-dân sở tại họ cố làm hầm để sập cho được con mãnh-hổ đó, song cũng chẳng làm gì được nó. Có một ông linh-mục ở xứ ấy dùng mưu rất khôn mới giết được.

Ông dùng thuốc độc bỏ vào mồi, nên nó mới phải mắc.

Sau khi con cọp gầm đã ngủ từ ra rồi, thì mới biết nó là một con cọp thật to tướng lạ thường, cái xác nó khiêng đến 8 người mới nổi.

Con cọp này thuốc được, nông dân ở đấy lấy làm mừng rỡ lắm. Thiệt là may!

Nhiều kiểu lạ!

Hiệu CHẤN-HƯNG nhà đồ ở phố hàng Bạc, số 80, Hanoi, chuyên-môn chế tạo đồ nam-trang nữ-trang bằng vàng bạc thực, có nhiều kiểu khéo, thanh-nhã hợp thời-trang, đã có tiếng cẩn-thận, buôn bán chắc chắn, có giấy cam-đoan rằng: Vàng bạc đúng cân đúng tuổi, khi không dùng nữa mà trả lại thì không thiệt gì. Các quí-khách nên lại hiệu ấy mà mua bán, không còn nghi ngại gì nữa. 2065

THUỐC CHỮA BỆNH NHỨC ĐẦU

Ngủ là rất cần dùng cho khi một nhọc. Nếu khi nào ít ngủ hay không ngủ được, nhức đầu, nhức gáu, đau lưng, đau thần kinh hệ, hay là vì nóng nực không ngủ được, nếu không chịu chữa ngay các bệnh ấy thì sẽ sinh ra gầy mòn, yếu đuối, đau gáu, thực là nhiều nỗi thảm thương. Muốn chữa khỏi các bệnh ấy, muốn ngủ cho ngon giấc thì nên dùng thuốc *Neurinase*. Thuốc này hiệu quả Bác-sĩ Leroy cai quản có: nhà thương ở Ba-lê đã cho là một thứ thuốc rất hay và không có nguy hiểm gì cả.

Ở các hãng bào-chế to đều có bán cả. 2056

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHÂN DỊP TẾT NGUYÊN-ĐÁN TỚI NƠI ĐẦY

Các quý-khách sẽ thấy ở hiệu Guionnaud Frères những thứ hàng duy chỉ sản hiệu có, như là: Rượu vang tốt thật nguyên ở xứ Bordeaux — Rượu sâm-banh hạng vừa hiệu DIAMANT VOUVRAY ở tỉnh Touraine — sâm-banh hạng thật tốt hiệu DIMINY & Cie — hiệu MOËT & CHANDON — hiệu De VENOGE & Cie — rượu mùi, như: ANISETTE—CACAO-CHOUAO-CURAÇAO hiệu GUILLOT và hiệu CHADEFAUX.

Xin các quý-khách vàng đến xem cửa hàng của bản hiệu, chúng tôi sẽ được chi hân-hạnh mà thừa tiếp các quý khách rất trọng-thể. Các quý khách có hỏi và nên mua nếm những thứ hàng của chúng tôi và lại những thứ hàng của chúng tôi đã có giấy giáu làm hàng thực hiệu.

MIEU GUIONEAUD FRÈRES
Nhà buôn bán thực thà đứng đắn
MỞ Ở TỪ ĐẦU KỲ TỪ NĂM 1756
HANOI: CỬA HÀNG BÁN CẮT TẠI ĐƯỜNG HÀNG-GIÒ (Boulevard Gia long) số 38 — 50
Hanoi: Cửa hàng bán lẻ ở phố hàng Khay (Rue Paul-Bert) số 65 — 73
HAIPHONG: CỬA HÀNG BÁN CẮT VÀ CŨNG BÁN LẺ Tại đường Paul-Bert số 43

Hiệu GIU-ICH *tức là Công-ty* CHU-VĂN-MINH *ở Haiphong, đường Sadi-Carnot, số 115 có nhà máy nấu* **dầu và chế các thứ sơn tây đã các mài đặt dấu** CON GÀ VÀNG.

Sơn rất tốt, giá bán phải chăng, xin đồng-bào chiếu cố nội hóa, cứ viết thư cho bản-hiệu lấy mẫu, sẽ xin gửi biếu ngay. 2035

痔 醫 林 桂 張

HỠI CÁC ÔNG MẮC PHẢI BỆNH TRĨ! XIN MỜI CÁC ÔNG QUA BỘ, TÔI CHỮA BỆNH NÀY

BỆNH TRĨ (*tức là bệnh lòi tí*) thực nhiều người mắc phải, chẳng những là đau đớn, như còn đến khi đại-tiện xong rồi thì lại buốt đầm đìa, thật là bất tiện cho người ta lắm, hễ không chữa ngay cho khỏi, để lâu thì càng ngày càng thêm nặng về sau khó chữa.

Khi xưa chữa bệnh này đều dùng dao cắt cho nên người có bệnh lấy làm đau đớn, ông nên tôi dùng tâm nghiên-cứu một cách mới chuyên-trị chữa bệnh này không đau, không sót, chỉ trong mấy hôm thôi những nốt mạn từ kỳ rung rời, mà trong khi đang chữa có thể làm lụng như thường không mất thì giờ. Vậy ngài nào mắc phải bệnh nặng xin mời đến.

M. TCHUONG-QUAY-LAM
26, Phố HÀNG ĐƯỜNG. — HANOI

Sáng tiếp khách từ 8 giờ rưỡi cho đến 2 giờ chiều, đi chữa từ 2 giờ rưỡi đến 5 giờ. Các tỉnh xa đều xin hồi tiếp. Thư tín xin trả lời ngay. 2090

Nếu các ngài mệt nhọc, yếu đuối, thì nên uống thuốc Pilules Pink, kẻo sau lại hối rằng sao không uống sớm.

Thuốc Pilules Pink bổ huyết và bổ gân, làm cho ngon miệng, và dễ tiêu. Thuốc ấy chữa các bệnh gốc bởi huyết xấu, thần kịch mệt rất là thần-diệu.

Thuốc Pilules Pink bán tại tất cả các hàng bào-chế.

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào: TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc **rất rẻ tiền và rất quí** để trị các chứng bệnh như: **kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình**, lại rất là **bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe**, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu. Nay nhân dịp tết Nguyên-đán sắp tới, bản-hiệu xin tạm hạ giá thứ rượu **TONIQUE TONKINOIS** này để hiến các quí khách tiện dùng trong ngày tết.

Giá bán **2$00** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

Sâm, Quế, Thục, Cao

Bán tại hiệu QUẾ-LÂM
số nhà 20, phố Phúc kiến
Chủ nhân: DƯƠNG-BÁ TRẠC
Hàng thực tốt, giá thực rẻ
Quí khách dùng thử, sẽ biết thực hư. 2095

NHỮNG ĐỒ TƠ LỤA
HIỆU
C. J. BONNET
LÀ TỐT HƠN CẢ
PACHOD Frères & Cie LYON

Hỏi các ông mắc phải bệnh tinh (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Đáp-cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tinh đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi lại. Cả cước độ hơn một đồng một lọ. 2083

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đổi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

正號金泰茶
發售
名種價目
仙桃種每兩一元
鐵羅漢每兩式毛
白鶴冠每兩一元
玉觀音每兩式毛
上水仙每兩五毛
中水仙每兩三毛
正龍井每兩一毛五仙
美西施每兩一毛
岩茶
海防南定
金泰茶號啓

正號金泰獅子名茶
本號各茶皆揀選上品貨真價實省驗名貨是爲正貨鋪在請認金泰茶色上有隻獅子嘯士招封面是爲正貨鋪在海防華人來街一百四拾號分棧在河內行吊街第三號又在南定嶋人街式百一拾五號開張各省埠皆有代理
我亞洲之中華民國及越南國人既行陽曆復仔陰曆歷之新年未已而陰歷之新年又至際茲癸亥冬去甲子春來正各界人士履端復始萬福維新之時也諸君有欲得上等好茶以慶新年者或送禮請買三清福壽等茶天泰紅日嘯茶公事銀嘯茶明泰兩儀嘯茶五福五福嘯茶三元加官晉爵嘯茶金茂盛金錢嘯茶林茂千字嘯茶 貴客光顧

HÀNG MỚI SANG

Rẻ hơn mọi năm mà lại tốt vì là lúc hàng đến giá bạc cao, mời các ngài lại mua mau kẻo hết.

Mũ — Các ông và các cậu từ 2 tuổi trở lên mũ nào cũng có và đủ các số đầu.

Feutre (laine)
Feutre (longs poils)
Feutre (velours)
Casquettes Russes
Casquettes nouvelles
Bérets matelot

PARAPLUIES POUR HOMMES, DAMES ET GARÇONNETS
CACHES-NEZ LAINE TRÈS BONNE QUALITÉ
POLOS ET BAS TRICOT FANTAISIE PUR LAINE, ETC. ETC...

HAI-CHINH
Nhà chế tạo các thứ mũ
74-76, Rue du Pont-en-Bois, Hanoi
2042

Nhân dịp Tết An-nam

Các quí-khánh lại mua thứ thuốc gì ở hiệu bào-chế ông **L. BLANC**, ở Phố Tràng-tiền, số nhà 31, mà đáng giá 2 đồng thì Bản-hiệu sẽ kính biếu một chai rượu bổ rất tốt, tên rượu là **Œno Kola Coca**, Rượu này chỉ biếu từ ngày 15 cho đến 30 tháng chạp ta thì thôi.

NHÂN DỊP TẾT

Các quí-khách mua thuốc tại hiệu Bào-chế CHASSAGNE, từ hôm 21 tháng chạp An-nam đến hôm mùng 5 tháng giêng, mà mua từ 2$00 hàng trở lên, thì hiệu sẽ có tặng THƯỞNG một gói đồ, may ai thì được những đồ quí đáng tiền, nhiều khi quá số tiền mua hàng, mà bình-thường cũng được những thứ hàng hữu-dụng, như là: Nước hoa, Phấn, Thuốc-lá, Gương, Nước Cologne, vân-vân.

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE
59, phố Paul-Bert, Hanoi (ngay cửa hiệu Gò-đa)

華 PAO-VA 寶
28, Phố Hàng Bồ, Hanoi
京河內街行蒲門牌八十二號

Chúng tôi kính-trình các quý-khách biết rằng nay nhân dịp tết Tây, tôi Ta sắp đến nơi chúng tôi mới tiếp được ở Hong-kong (Hương-cảng) Canton (Quảng-châu), Shang-hai (Thượng-hải), Pékin (Bắc-kinh) vân vân, sang nhiều đồ bạc, vàng, ngọc, ngà, xứ, cốt để bán vào hai dịp ấy.

Các thứ đồ hàn Tết này thì thật là tinh sảo, thửa để làn lắm nay mới đến nơi, song chúng tôi lại định giá rất rẻ cốt để chiêu khách.

Xin các quí-khách có lòng chiếu cố thì mau đến bản hiệu mà mua kẻo hàng hết thì mất một dịp đặc biệt đi.

Kẻ mua, người xem, đêm ngày đến bản hiệu cũng xin nhất luật đối đãi.

Cẩn-cáo
HIỆU PAO-VA, Bijoutier
Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.
2053

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN
Imprimerie du Trung-Bắc Tân-Văn
Certifié l'insertion

Do Võ Phi Hùng cung hs Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)